



Samenvatting

In samenwerking met de Provincie Gelderland en de gemeente is in 2014 dit meerjarig project gestart waarbij dorpen en buurten in gemeente Geldermalsen inclusief en toegankelijk ingericht worden voor alle gebruikers. Het project richt zich op verbetering van de positie en kansen van mensen met een beperking waarvan bekend is dat deze ook kwetsbaarder zijn en minder participeren vanwege gemiddeld lagere opleidingsniveaus, minder regulier werk, lager besteedbaar inkomen, slechtere huisvesting, minder transportmogelijkheden en minder mogelijkheden tot deelname aan sociale, culturele en sportactiviteiten. Innovatief bij de aanpak van DSiN en activiteiten is dat wordt toegewerkt naar een sociale infrastructuur van samenwerkende organisaties én participatie én inclusie van burgers. Het project ontwikkelt handvatten om sociaal isolement van mensen met een beperking en andere kwetsbare groepen aan te pakken samen met de gemeente, welzijnsorganisaties, andere stakeholders en buurt- en dorpsbewoners. De aanpak is onder meer het inventariseren van good practices en het organiseren van bijeenkomsten waar bestaande initiatieven, organisaties en burgers elkaar ontmoeten en elkaar versterken.

Welke organisaties zijn bij het project betrokken?

Samenwerkingspartners (betrokken organisaties): Gemeente Geldermalsen, Provincie Gelderland, Hogeschool Rotterdam, Vrije Universiteit Amsterdam, Stichting Awari, Dorpshuis Tricht, Cultureel Cafe Geldermalsen. Vanuit de leerstoel Disability Studies aan het VUmc te Amsterdam wordt het wetenschappelijke karakter van de innovatieve aanpak gewaarborgd en de disseminatie van kennis. Dit laatste in de vorm van een bijeenkomst met wetenschappers, politici, uitvoerders en betrokken burgers in een gemeenschaps- of buurthuis in Geldermalsen en een eindevaluatie bijeenkomst in het stadhuis begin 2016.

ACTIVITEITEN SEPTEMBER 2014 – DECEMBER 2014

Vorbereidende activiteiten:

- bijeenkomsten met en afstemmingsoverleg op beleidsniveau, met o.a. Provincie Gelderland en gemeente Geldermalsen; wethouder Niko Wiendels (Sociaal Domein), Senior beleidsadviseur WMO Marij Strijbos, Beleidsadviseur Sociaal Domein Erik Mulder, Projectmanager Transitie Joris van der Hork
- formuleren van het profiel van de gemeente; overzicht van voorzieningen, gegevens m.b.t. inwoneraantallen en sociale geografie, inzicht in knelpunten m.b.t. toegankelijkheid en mobiliteit (cultuur in plattelandsgebied, openbaar vervoer, etc.)
- gesprekken/interviews met aanbieders van zorg- en welzijnsdiensten; o.a. Welzijn

Geldermalsen, Prezzent, aanbieder van zorg aan mensen met een verstandelijke beperking, De Zorgimkerij (Dagbesteding) Stg.Awari/Spullenmakerij (waardevol werk), STMR, Humanitas, MEE Gelderse Poort, 's Heerenloo, Helicon (project Clientencolleges), Gehandicapten Platform Geldermalsen , Speeltheek Geldermalsen, Thomashuizen Beesd en Buurmalsen. Hartenhoeve.

- gesprekken/interviews met bewoners met en zonder een beperking in Tricht, Beesd, Geldermalsen. Resultaat waren een tiental interviewportretten.

- woensdagochtenden groepsoverleg “`coffee clatch” in Tricht met bewoners, bespreken van inclusieve thema's in de gemeente. Ook gesprekken en contact met het zorgteam die spreekuur houden in het dorps huis.

- onderzoek naar participatie van mensen met een beperking bij, c.q. sociale en fysieke toegankelijkheid van, lokale vrije tijd-organisaties; Muziekverenigingen, bibliotheek, multifunctionele centra, horeca gelegenheden, etc.

- UWV workshop over Project Inclusieve gemeenten aan de VU-Medisch Centrum met bewoners van Tricht op 18 december 2014

- Interview over de inclusieve gemeente Geldermalsen tijdens talkshow Cultureel Café (19 december 2014): Aankondiging thema-avond over de inclusieve gemeente op 27 maart 2015

- Studenten betrokken voor onderwijs & verbinding naar methodieken in de gemeente (Hogeschool Rotterdam en University College Amsterdam)

- Bijwonen van c.q. participeren in diverse bijeenkomsten; Klankbordgroep WMO Geldermalsen, presentatie Kernteams Geldermalsen, Cingelplein Beesd infopunt Klokhuis, Kennismarkt Den Bosch, Helderheid in Zorg (Helicon), Cultureel Café Geldermalsen, Gemeente Geldermalsen: beeldvormende avond raad en commissies, Meet & Match Geldermalsen, VGN bijeenkomst Wekerom, Kennisplein Focus op kennis en onderzoek (Utrecht), etc.

UITVOERENDE ACTIVITEITEN JANUARI 2015 – DECEMBER 2015

Om in korte tijd meer bewoners, organisaties en overheidsinstanties te betrekken bij het project, zijn de projectmedewerkers actief in drie gemeenten; Beesd (met de omliggende dorpen Rhenoy, Rumpt, Enspijk, Acquoy, Gellicum, Deil), Tricht (en Buurmalsen) en Geldermalsen (en Meteren).

BEESD: Op 31 januari een obstakeltocht waarbij bewoners van Beesd zelf konden ervaren hoe het is om in een rolstoel de fysieke toegankelijkheid van winkels/openbare gebouwen te ervaren. Hier is ook een film van gemaakt.

BEESD: Op 19 februari een bijeenkomst in het lokale café voor bewoners en organisaties om over het inclusieve dorp te praten. In gesprek met 20 bewoners over welke fysieke en sociale drempels er al dan niet (meer) zijn in Beesd.

TRICHT: Koffieochtenden (coffeeklatch) op de woensdagmorgen in het dorps huis worden gebruikt voor gesprekken met bewoners met een beperking en/of ouders die kinderen hebben met een beperking en het kernteam Geldermalsen.

TRICHT: Aandacht vanuit de toegankelijkheid ivm uitbreiding spoor. Dorpsbewoners, dorpsraad en gemeente in overleg over het hellingspercentage van 7% bij een toekomstige onderdoorgang. Door het project worden afspraken tussen wethouders en bewoners versoepeld.

GELDERMALSEN: Cultureel Café-avond met het thema de inclusieve gemeente op vrijdag 27 maart. Bewoners met beperking worden geïnterviewd over bijzondere initiatieven in de gemeente. Voorafgaand staat er een groot artikel over de inclusieve gemeente en aankondiging cultureel café-avond in het nieuwsblad Geldermalsen. Enthousiaste reacties van de organisatoren van het cultureel café om jaarlijks een talkshow te organiseren voor en met mensen met een beperking.

GELDERMALSEN: Woensdag 27 mei; Simulatie-wandeling in dorp Geldermalsen met mensen met en zonder beperking, waaronder raadsleden. Met rolstoelen, rollators, verduisteringsbril en geleidestok konden deelnemers ervaren hoe belangrijk het is om bij het ontwerp van openbare ruimte (ook) rekening te houden met inwoners met een beperking.

GEMEENTE: Woensdag 3 juni, Prokkelweek inclusieve gemeente Geldermalsen. Samenwerking met Helicon, MBO opleidingen in 'dieren en groen', Prezzent; aanbieder van zorg en ondersteuning aan mensen met een verstandelijke beperking, en Manege de Hartenhoeve; dagbesteding voor mensen met een beperking. Mensen met een verstandelijke beperking bereidden, samen met MBO studenten Helicon, CliëntColleges voor. Tijdens een CliëntCollege geeft een MBO student les over een specifiek onderwerp in het werkveld 'Dier en groen'. Bijvoorbeeld over snoeien, het schaap, onkruid bestrijden, of zaaien en kweken van kruiden. Vanuit het motto 'Niets over (én voor) ons, zonder ons' leggen de deelnemers aan studenten uit wat ze al weten van de onderwerpen, hoe een college vormgegeven kan worden, welke vragen er spelen bij dagbestedinglocaties waar met dieren en/of groen gewerkt wordt. Deze voorbereiding werd, uit 350 inzendingen, genomineerd voor de Gouden Prokkel in de categorie Mensenrechten. Samen met 6 deelnemers (met een beperking) naar de uitreiking door Staatssecretaris Van Rijn geweest op 26 juni.

ALGEMEEN: Vrijdagavond 5 juni was er in het Cultureel Café in Geldermalsen een theatervoorstelling vande terugspeeltheater groep Theater Boven Water. Betrokkenen van de inclusieve gemeente geldermalsen werden extra geïnformeerd. Het thema van de avond was Hoe toegankelijk is de gemeente Geldermalsen. Bewoners werden uitgenodigd om te vertellen over hun ervaringen waarna de theatergroep de gebeurtenis terugspeelde.

RUMPT: Een bewoonster uit Rumpt is geboren met Cerebrale Parese en daardoor gebonden aan haar rolstoel. Zij participeert actief in de Beesdse activiteiten binnen het project Inclusieve gemeente Geldermalsen. Via onze facebookpagina en netwerkcontacten promoten we graag de documentaire die door en over haar gemaakt is, haar interview in BoskMagazine, en de lezingen

die zij geeft over haar leven met beperkingen.

ALGEMEEN: 22 juni Presentatie op congres Focus op Kennis en onderzoek, Utrecht. Samen met mensen met een beperking uit Geldermalsen en Almere werden twee Workshops gegeven over Inclusie in de praktijk. Onder meer vertoning van de Film Inclusieve gemeenten Almere en Geldermalsen, spelen van het mensenrechtenkwartet voor mensen met een verstandelijke beperking, optreden terugspeeltheatergroep en discussie.

Het congres is de opmaat voor Gewoon Bijzonder: Nationaal (onderzoeks)Programma Gehandicapten, van ZONmw en Min VWS. Daarbinnen wil DSiN aan de slag met Heterotopia (Mensen met een beperking in Geldermalsen, Nijkerk, Almere en Rotterdam.)

ALGEMEEN: uitnodiging 2e Rode Koffietafel naar aanleiding van de bijeenkomst in mei is het thema De inclusieve gemeente. Hoe toegankelijk is Geldermalsen. David Giancoli en Irene van Helden vertellen over het project en de mogelijkheden die zij zien in de gemeente.

Voorzitter van de Rode Koffietafel gaat met een aantal aandachtspunten naar de gemeente fracties toe: 1. gemeentelijke bouwverordening die de ruimste normen als uitgangspunt hanteert. 2. een zogeheten beeldvormende vergadering over inclusieve gemeente nav het verschijnen van jullie eindrapport eind dit jaar. Een beeldvormende vergadering is bedoeld om de raadsleden inzicht te geven in de meningen van de samenleving rond een bepaald beleidsaspect. De raadsleden kunnen dat in het bepalen van hun standpunten meenemen. 3. bijscholing van ambtenaren in 'inclusief denken'.

BEESD: 15 juli, eerste ontmoeting met een ondernemer uit Beesd. Hij heeft diverse serieuze plannen om mensen met een beperking te betrekken en te activeren, door gezamenlijk bedrijfsmatige activiteiten te ontplooiën binnen het Participatiewet-veld. De ondernemer heeft zelf een beperking, en vindt dat hij daardoor niet belemmerd zou moeten worden om als ondernemer in zijn eigen onderhoud te voorzien. 'Doe wat je (zelf) kunt!' is zijn motto. Vanuit het project Inclusieve gemeente Geldermalsen ondersteunen we hem met informatie, netwerkcontacten en advies. Voor de ondersteuning van dit en soortgelijke initiatieven is extra financiering aangevraagd bij de fondsen via Aanvraag.nl.

ALGEMEEN: bezoek aan het Multi Functioneel Centrum de PLUK. De pluk wordt eind september officieel geopend. Facilitair Manager nodigt op maandag 27 juli betrokkenen van de inclusieve gemeente uit voor een rondleiding door het gebouw waarbij er gekeken wordt naar de toegankelijkheid.

BEESD: 29 augustus Zomermarkt; sociale organisaties presenteren zich dmv pitches. Zij laten met name zien en ervaren op welke wijze meer kwetsbare inwoners welkom zijn om mee te doen aan bestaand aanbod van activiteiten en vrijwilligerswerk. Voorbeeld: Amnesty International werft, geïnspireerd door Inclusieve gemeente Geldermalsen, tijdens de Zomermarkt collectanten onder mensen met een beperking. Juist voor iemand met een (sociale) beperking kan collecteren dé manier zijn om buurtbewoners (beter) te leren kennen.

Tijdens de Zomermarkt wordt de bewustwordingscampagne 'Ik ben...' gepresenteerd. Met de uitspraak "Ik ben Ron, en ik ben gastheer bij de Eeterij. Daarmee vervul ik een waardevolle rol in de samenleving" zijn posters en flyers gemaakt van een aantal vrijwilligers met en zonder beperking. Door alleen het portret af te beelden benadrukken we dat, bijvoorbeeld, een rolstoel geen rol hoeft te spelen bij het doen van vrijwilligerswerk. Zowel organisaties als mensen met een beperking worden zich hierdoor meer bewust van de mogelijkheden en meerwaarde van vrijwilligerswerk.

GEMEENTE: 3e week september. Neem-iemand-mee-week in de gehele gemeente: organisaties en voorzieningen worden uitgenodigd deel te nemen aan deze week, waarin bestaande deelnemers, klanten, vrijwilligers, etc. gratis een introductie meenemen. Hierdoor wordt de drempel voor deelname aan voorzieningen verlaagd. Nadrukkelijk gericht op inwoners met een verstandelijke, fysieke of sociale beperking. Doel is om aanbieders te bewegen om de drempel bij voorzieningenaanbod te verlagen. En andersom om 'voorzieningsmijders' te bewegen de stap te zetten voor een eerste deelname en wellicht een meer structurele participatie in de samenleving.

GEMEENTE: op donderdag 5 november is er een netwerkbijeenkomst van het project. Het doel is het stimuleren en enthousiasmeren van een groep betrokken en belangstellende bewoners die samen verder willen nadenken over een inclusieve gemeente.

Begin 2016 is er een presentatie over de eindrapportage en resultaten voor de gemeente, wetenschappers, beleidmakers uit Geldermalsen en Rivierenland en Gelderse gedeputeerden.

Algemene Informatie over het project vind je op <http://disabilitystudies.nl/project/inclusieve-gemeente-geldermalsen>

Hier de link naar de promotie film over de inclusieve gemeente en stad die voor het eerst vertoond is op de kennismarkt van de gehandicaptensector op 6 maart 2015 in Den Bosch.

Een indruk van wat we gedaan hebben vind je verder op <https://www.facebook.com/inclusievegemeentegeldermalsen>

Rapport Student Disability Studies Hogeschool Rotterdam (Frank). Onderzoek naar Sociaal Isolement in Beesd bij Senioren met een beperking. Welke interventies en maatregelen kunnen er worden ingezet, die een sociaal isolement kunnen voorkomen bij de ouderen met een lichamelijke beperking in Geldermalsen.

Onderzoek Marie Sol Reindl: Personalisation, self-advocacy and inclusion: An evaluation of parent-initiated supported living schemes for people with intellectual and developmental disabilities in the Netherlands

Enkele conclusies uit onderzoek en bijeenkomsten door Disability Studies in Nederland, 17 maart 2014 Almere.

1) Het van de grond krijgen en verbinden van initiatieven heeft soms een lange adem nodig, elke gemeente en buurt is daarbij uniek en er bestaat geen 'blauwdruk voor inclusiviteit' die overal toegepast kan worden. Actief meedoen van buurtbewoners, bestuurders en wijkwerkers is het belangrijkste.

2) Er is geen gezamenlijke definitie voor participatie en inclusie. Wel een verandering van een individuele benadering naar een huishouden-wijkbenadering.

3) Mensen zijn meer dan een label of etiket, mensen met het 'label' handicap zijn niet alleen de ontvanger, maar kunnen ook iets teruggeven of doen aan de zender, bijvoorbeeld de maatschappij.

4) De wisselwerking tussen mensen is van belang.

5) Hoe en waar wonen mensen? Dit bepaalt of mensen gaan participeren in de samenleving en op wijkniveau.

6) Mensen kunnen niet (eigenlijk nooit) zonder ondersteuning. Iedereen heeft ondersteuning nodig.

7) Participatie kan niet worden geforceerd, een individu moet ergens 'zin in' hebben om iets daadwerkelijk te doen of uit te voeren. Het verlangen, gusting, desire om te participeren en mee te doen moet gewekt worden.

|

Bron: Geert Van Hove, Professor Disability Studies VUmc, Amsterdam